

๑๙
วันที่ ๒๑ พ.ย.๖๖
เวลา ๑๓.๓๐

สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี
รับที่
รับที่(อีเมล) ๑๐๘๗๐
วันที่ ๑ พ.ย. ๒๕๖๖ ๗.๔๙

ที่ กต ๑๐๐๒/๑๕๗๒

กระทรวงการต่างประเทศ
ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๔๐๐

๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง การประชุมคณะกรรมการระหว่างรัฐและทางกิจเพื่อจัดทำอนุสัญญาระหว่างประเทศอย่างครอบคลุม
ว่าด้วยการต่อต้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อวัตถุประสงค์ทางอาชญากรรม

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง ๑. หนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนที่สุด ที่ กต ๑๐๐๒/๔ ลงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๕
๒. หนังสือสำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๘๓๐ ลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ข้อมูลภูมิหลังการประชุมคณะกรรมการระหว่างรัฐและทางกิจฯ
๒. ร่างอนุสัญญา (เอกสารที่ A/AC.291/22) พร้อมคำแปลภาษาไทยอย่างไม่เป็นทางการ
๓. สรุปการประชุมหารือกับหน่วยงานเพื่อเตรียมท่าทีไทยรวม ๕ ครั้ง
๔. กรอบการเจรจาเรื่องอนุสัญญา

อนุสันธิหนังสือที่อ้างถึง ๑ กระทรวงการต่างประเทศขอเสนอเรื่องการประชุมคณะกรรมการระหว่างรัฐและทางกิจฯ (Ad Hoc Committee to Elaborate a Comprehensive International Convention on Countering the Use of Information and Communications Technologies for Criminal Purposes: AHC) เพื่อคณะกรรมการพิจารณาอนุมัติให้คณะกรรมการรัฐมนตรีไทยเข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการระหว่างรัฐและทางกิจฯ และให้กระทรวงการต่างประเทศเป็นหน่วยงานประสานส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาจัดทำอนุสัญญา และตามหนังสือที่อ้างถึง ๒ สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรีแจ้งว่า เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๕ คณะกรรมการรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติตามที่กระทรวงการต่างประเทศเสนอ โดยให้มีผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเข้าร่วมการประชุมฯ ในฐานะผู้สังเกตการณ์ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการต่างประเทศขอเสนอเรื่องการประชุมคณะกรรมการระหว่างรัฐและทางกิจฯ มาเพื่อคณะกรรมการพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะให้นำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีได้ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๕ (๗)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี

การจัดทำอนุสัญญา เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือองค์กรระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทยในด้านนโยบาย และเกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของหลายหน่วยงาน กระทรวงการต่างประเทศจึงเห็นสมควรเรียนเสนอต่อคณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณาตามนัยมาตรา ๕ (๗) ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ประเทศไทยมีความจำเป็นต้องร่วมเจรจาเรื่องอนุสัญญา ให้แล้วเสร็จโดยเร็วเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมไซเบอร์ รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อวัตถุประสงค์ทางอาชญากรรม ซึ่งเป็นภัยคุกคามข้ามชาติ และเป็นประเด็นความมั่นคงในรูปแบบใหม่ที่สร้างความเสียหายต่อรัฐ เอกชน ความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน และประเทศโลก ทั้งนี้ การเจรจาเรื่องอนุสัญญา ครั้งต่อไปจะจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒๙ มกราคม - ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ณ นครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา โดยในระหว่างนี้ ประเทศไทยสมาชิกสหประชาติได้พยายามหารือกัน ทั้งในรูปแบบของการประชุมระหว่างสัมมนาในระบบทางไกลและการหารืออย่างไม่เป็นทางการ เพื่อแสวงหาท่าทีร่วมกันในประเด็นต่าง ๆ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องให้คณะกรรมการรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบกรอบเจรจาเรื่องอนุสัญญา และท่าทีไทยในโอกาสแรก

๓. สาระสำคัญ

๓.๑ การประชุมคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลพำนิชฯ จัดขึ้นมาแล้ว ๖ สมัย ดังข้อมูลภูมิหลังปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ โดยที่ประชุมฯ ได้หารือเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ ขอบเขตและโครงสร้างของร่างอนุสัญญา โดยที่ประชุมฯ เห็นพ้องใหர่างอนุสัญญา ประกอบด้วยการรับรอง ข้อบทว่าไป การกำหนดความผิดทางอาญา เขตอำนาจศาล กระบวนการและการดำเนินคดีและการบังคับใช้กฎหมาย ความร่วมมือระหว่างประเทศ มาตรการป้องกัน ความช่วยเหลือทางวิชาการและการแลกเปลี่ยนข้อมูล กลไกการอนุวัติการ และข้อบทสุดท้าย โดยต่อมาฝ่ายเลขานุการได้จัดทำร่างแรกของอนุสัญญา (zero draft) ดังรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๓.๒ ที่ประชุมฯ ได้แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นอย่างกว้างขวาง โดยยังคงมีท่าทีที่แตกต่างและแบ่งข้างกันอย่างมีนัยสำคัญในบางประเด็น จึงคาดได้ว่า จะมีความท้าทายสูงในกระบวนการเจรจาเพื่อพยายามหาฉันทามติ และอาจนำไปสู่การลงคะแนนเสียงได้ในท้ายที่สุด โดยประเด็นสำคัญดังกล่าวประกอบด้วยเรื่องดังนี้

๓.๒.๑ ขอบเขตของอนุสัญญา ด้านฐานความผิดทางอาญา โดยเฉพาะ การใช้ด้วยคำระหว่าง “อาชญากรรมไซเบอร์” (“cybercrime”) กับ “การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อวัตถุประสงค์ทางอาชญากรรม” (“use of information and communications technologies for criminal purposes”) รวมทั้งการใช้ด้วยคำระหว่างอาชญากรรมที่ต้องพึ่งพาระบบไซเบอร์/ระบบคอมพิวเตอร์ (“cyber-dependent crimes”) กับอาชญากรรมดั้งเดิมที่กระทำผ่านระบบไซเบอร์/ระบบคอมพิวเตอร์ (“cyber-enabled crimes”) เช่น การค้ามนุษย์ การก่อการร้าย การค้ายาเสพติด ผิดกฎหมาย การค้าอาวุธผิดกฎหมาย และอาชญากรรมประเภทอื่น ๆ กระทำผ่านคอมพิวเตอร์ เช่น อาชญากรรมด้านลิขสิทธิ์ การบังคับให้ผ้าตัวตาย

๓.๒.๒ ถ้อยคำและคำนิยาม โดยเฉพาะการใช้ถ้อยคำระหว่าง “cybercrime” กับ “use of information and communications technologies for criminal purposes” ระหว่าง “ข้อมูลคอมพิวเตอร์” (“computer data”) กับ “ข้อมูลดิจิทัล” (“digital information”) และระหว่างระบบคอมพิวเตอร์ (“computer system”) กับ “อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร” (“information and communications technology device”)

๓.๒.๓ ความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยเฉพาะในส่วนของขอบเขตของการให้ความร่วมมือระหว่างประเทศว่า จะให้รวมถึงการแลกเปลี่ยนหลักฐานอิเล็กทรอนิกส์ของอาชญากรรมทุกชนิด โดยไม่จำกัดเพียงที่ระบุภายใต้อนุสัญญา ด้วยหรือไม่ และเนื่องไขในการให้ความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการตรวจสอบและคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

๔. ประโยชน์และผลกระทบ

๔.๑ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

การร่วมเจรจาเรื่องอนุสัญญา เป็นการร่วมกำหนดทิศทางและส่งเสริม ความร่วมมือระหว่างประเทศและสร้างเครือข่ายกับประเทศสมาชิก องค์กรระหว่างประเทศ ภาคประชาสังคม และภาคเอกชนที่มีบทบาทสำคัญในการให้บริการในโลกไซเบอร์ในยุคดิจิทัล ซึ่งจะมีความสำคัญต่อความพยายามในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมไซเบอร์ที่ทวีความสำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ และเป็นประเด็นความมั่นคงในรูปแบบใหม่

๔.๒ กฎหมายภายใน

หากไทยตัดสินใจเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา ที่กำลังมีการจัดทำดังกล่าวท่อไป หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องร่วมกันประเมินความพร้อมของกฎหมายภายในของไทยในรายละเอียด เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้อนุสัญญา ได้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งน่าจะนำไปสู่การยกระดับความร่วมมือระหว่างหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายในการสืบสวนสอบสวน การฟ้องคดี และกระบวนการทางศาล โดยเฉพาะ ในเรื่องความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมาย และส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพัฒนาขีดความสามารถในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมไซเบอร์/การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อวัตถุประสงค์

ทางอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อนึ่ง ไทยจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ก่อนเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาฯ ซึ่งรวมถึงการอนุวัติการ (การปรับปรุงกฎหมายฯ และ/หรือการออกกฎหมายใหม่) ก่อนการยื่นสัตยาบันสาร โดยหากไทยไม่สามารถดำเนินการภายในได้แล้วเสร็จก่อนอนุสัญญาฯ มีผลใช้บังคับ ไทยสามารถพิจารณาเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาฯ ได้ในภายหลัง โดยการภาคราชบูรณะที่กำหนดในอนุสัญญาฯ

๕. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา หรือการสนับสนุนรายได้ไม่มี

๖. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๖.๑ กระทรวงการต่างประเทศได้จัดการประชุมหารือกับหน่วยงานเพื่อเตรียมทำท่าทีไทยสำหรับการประชุมคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลทางกิจฯ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาอย่างต่อเนื่องแล้ว ๕ ครั้ง เมื่อ (๑) วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔ (๒) วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๔ (๓) วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๕ (๔) วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๖ และ (๕) วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๖ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเตรียมทำท่าทีสำหรับการหารือร่างอนุสัญญาฯ ในช่วงการประชุมคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลทางกิจฯ ในแต่ละสมัย ทั้งนี้ หน่วยงานส่วนใหญ่ถือเป็นประโยชน์ของการมีอนุสัญญาระหว่างประเทศภายใต้สหประชาชาติในเรื่องนี้ ความจำเป็นในการปรับปรุงและพัฒนากฎหมายภายใน รวมถึงการดำเนินการอื่น ๆ เพื่อรับมือกับความท้าทายใหม่จากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อวัตถุประสงค์ทางอาชญากรรมที่สามารถส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมของไทย ตลอดจนประโยชน์จากการร่วมมือระหว่างประเทศและการเสริมสร้างขีดความสามารถในการรักษาด้วยรายละเอียดสรุปผลการประชุมหารือหน่วยงานฯ ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย๓

๖.๒ กระทรวงการต่างประเทศได้มีหนังสือเวียนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานตำรวจนครบาล สำนักงานสภากาVERNMENT OF THAILAND
ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ กระทรวงยุติธรรม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม แหล่งท่องเที่ยวฯ และสังคม ของไทย ตลอดจนประโยชน์จากการร่วมมือระหว่างประเทศและการเสริมสร้างขีดความสามารถในการรักษาด้วยรายละเอียดสรุปผลการประชุมหารือหน่วยงานฯ พร้อมเหตุผลประกอบเป็นระยะ

๖.๓ ครอบการเจรจาทางอนุสัญญาฯ ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ตามนัยข้อ ๓.๑ โดยหน่วยงานต่าง ๆ เห็นพ้องว่า การเจรจาทางอนุสัญญาฯ ควรมีเป้าหมายเพื่อรักษาและส่งเสริมผลประโยชน์สูงสุดของประเทศไทย มีขอบเขตความร่วมมือระหว่างประเทศที่กว้างและยืดหยุ่นเพื่อให้ไทยสามารถรับมือกับความท้าทายในรูปแบบใหม่ รวมทั้งส่งเสริมให้ภาคส่วนต่าง ๆ ทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยอยู่บนพื้นฐานของหลักการ กฎหมายในประเทศไทย และพันธกรณีภายใต้อนุสัญญาระหว่างประเทศที่ไทยเป็นภาคี นอกเหนือ หน่วยงานฯ ยังเห็นพ้องว่า ไทยควรผลักดันและมีทำทีเชิงหลักการในบางประเด็น ซึ่งรวมถึงการกำหนดให้อนุสัญญาฯ (๑) มีขอบเขตครอบคลุมอาชญากรรมที่ต้องพึงพาระบบไซเบอร์/ระบบคอมพิวเตอร์ ("cyber-dependent crimes") เป็นหลัก และรวมอาชญากรรมดังเดิมที่กระทำการผ่านระบบไซเบอร์/ระบบคอมพิวเตอร์ ("cyber-enabled crimes") ในบางกรณี อาทิ การหลอกลวงและการฉ้อโกงทางออนไลน์ และการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กหรือการแสวงประโยชน์ทางเพศจากเด็กทางออนไลน์ (๒) สนับสนุนการเรียกและติดตามคืนชีวทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำความผิด และ (๓) เสริมความเข้มแข็งของมาตรการป้องกัน และยกระดับความร่วมมือระหว่างประเทศให้มีประสิทธิภาพและทันการณ์สำหรับการปราบปรามอาชญากรรมไซเบอร์ ดังความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย๔

๗. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

๗.๑ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๕ เรื่องการประชุมคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลทางกิจฯเพื่อจัดทำอนุสัญญาระหว่างประเทศอย่างครอบคลุมว่าด้วยการต่อต้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อวัตถุประสงค์ทางอาชญากรรม

๗.๒ พระราชบัญญัติว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการระหว่างรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๔ (๗)

๗.๓ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐

๗.๔ พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

- ๗.๕ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒
๗.๖ พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒
๗.๗ พระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๖๖
๗.๘ พระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศทางอาญา พ.ศ. ๒๕๓๕
๗.๙ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒
๗.๑๐ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรม

ข้ามชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖

- ๗.๑๑ พระราชบัญญัติคุ้มครองพูพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๖
๗.๑๒ พระราชบัญญัติสงเคราะห์ขามแคน พ.ศ. ๒๕๕๑
๗.๑๓ พระราชบัญญัติการปฏิบัติเพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศในการดำเนินการตามคำพิพากษาคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๖๗

๗.๑๔ ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. ๒๔๙๙

๗.๑๕ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ. ๒๕๗๗

๔. ข้อเสนอของหน่วยงานของรัฐ/คณะกรรมการเจ้าของเรื่อง

กระทรวงการต่างประเทศขอเสนอให้คณะกรรมการรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

๔.๑ เท็งขอบกรอบการเจรจาสร้างอนุสัญญาฯ ตามนัยข้อ ๖.๓

๔.๒ เท็งขอบให้คณะกรรมการรัฐมนตรีไทยร่วมเจรจาสร้างอนุสัญญาฯ โดยใช้กรอบการเจรจาสร้างอนุสัญญาฯ ในการกำหนดทำที่ในการเจรจาฯ โดยหากมีความจำเป็นและมีการปรับแก้ร่างอนุสัญญาฯ ในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญหรือไม่ขัดต่อผลประโยชน์ของไทย ขอให้คณะกรรมการรัฐมนตรีไทยใช้ดุลยพินิจในการร่วมการเจรจาสร้างอนุสัญญาฯ ได้ โดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการรัฐมนตรีอีก ทั้งนี้ โดยคำนึงว่าไทยสามารถเลือกเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาที่กำลังมีการจัดทำดังกล่าวได้เมื่อมีความพร้อมตามนัยข้อ ๔.๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปานปรีย์ พพิธานุกร)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมองค์การระหว่างประเทศ

กองการสังคม

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๒๑๒๖ (นางสาวกัลย์ธิรา คุ้มไฟโรจน์)

โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๕๐๖๔

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ kalthira.k@mfa.go.th